

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Az otthonn.

— Elbeszélés. —

Németből közli: *Rosenmeyer Lajos.*

Forrón sütött a nap a hegyek és az erdő teteje felett, mely utóbbi széles határt képezett két kis németországi tartomány között. A hegyek közt elvonuló uton könnyű kocsí robogott tova és lassan közeledett azon erdő széléhez, hol csendesen megállt.

— No gyermekek, — mondá az egyik bennülő, egy barátságos külsejű lelkész, — itt elválnak utaink. Kövessétek az erdőtől balra a patak mellett lévő utat, melyet annyiszor leirtam nektek, hogy lehetetlen azt eltéveszteni; menjetek bátran előre, — mert az erdő igen nagy, — hogy még estére N. helységbe érjete. Növérédet, János, nem szükség figyelmedbe ajánlanom; tudom, hogy hű testvér vagy, és most Isten veletek.

János, egy szép, nyílt arcú, körülbelül 14-éves fiu, ügyesen leugrott a szekérről és kezeit azonnal odanyújtá mintegy 2 évvel fiatalabb nővérenek, Erzsébetnek, hogy leemelhesse. Így csakhamar lenn állottak, de a bucsú, ugy látszik, nem volt oly könnyű, mert János már másodszer nyújtá kezét a

plébánosnak ily szavakkal: „Ezer köszönet, plébános ur, ezer köszönet, Isten fizesse vissza mindazon jót . . . .“

A plébános, miután egy ideig gondolkodva nézett az ifju szemébe, ezt mondá:

— Ha nem boldogult anyátok utolsó kívánata lett volna, nem engedném meg, hogy engem elhagyjatok. Gondoljatok arra, hogy ha nem látnak titeket szívesen lenn a völgyben, jöjjetek fel ismét hozzám a hegyre. Majd tanácsolunk neked aztán valamit, mert ezzel én s az egész község tartozunk apádnak.

Még egy kézszerítés, s a kocsí sebesen távozott; néhány pillanatig utána néztek a gyermekek, de aztán a fiu megfogta nővére kezét s az erdőbe siettek.

N.-ben, a csinos és gazdag faluban, azon hosszú erdő másik szélén, megszólalt a déli harang, de senki sem mutatkozott az utcán, sem fáradt földművelőket, sem dolgozó lovakat nem lehetett látni, — mert ma ünnep volt. A falu bírása ma ünnepelte a 25 éven át a legnagyobb igazsággal viselt tisztének évnapját; ő nem csak a leggazdagabb és

A nagyvilágból.

— **Garibaldi** a spanyol köztársaságiaktól meghívást kapott, hogy menne el Madridba; a szabadság ünnepelt hőse e meghívásnak aligha fog eleget tehetni, mert gyakran betegeskedik. — **A** mi a spanyol köztársaságot illeti, ennek — úgy látszik — sok baja lesz a carlistákkal; Don Carlos, ki St.-Jean de Luzba érkezett, már fel is lépett mint trónkövetelő, s azt mondják, hogy párt-hívei nagyon szaporodnak. A köztársaságiak és a carlisták közt már egypár összeütközés is történt, mi az utóbbiak vereségével végződött, — hanem azért a forrongás egyre tart, s az észak-spanyol vasutakon a vonatokat katonaságnak kell kísérni, hogy azok a carlisták megrohanása ellen biztosítva legyenek. Ilyen bátorságos ott most az utazás!

— **Reményi Ede Egyiptomban.** Hirneves hegedűművész hazánkfi, Reményi Ede, a telet Egyiptomban tölti, s elragadó játékával ott is nagyszerű diadalokat aratott. Pár hét előtt egy társasággal kirándult a piramisokhoz, s kísérőjével, Plotényi Nándorral fölment Cheops pyramistra, ott a magasban játszván el néhány magyar darabot. Ily magas emelvénye bizonyára még egy művésznek sem volt! Reményit a kairói udvarnál nagy kikitüntetéssel fogadták. Az egyiptomi alkirály leánya nemrég ment férjhez; ez alkalomból természetesen rendkívüli fényes ünnepélyek tartattak, melyek emelésére Reményi is rendezett egy hangversenyt, mi az alkirály tetszését annyira megnyerte, hogy művész-hazánkfiát fejedelmi bőkezűséggel ajándékozta meg.

— **Copernicus**, a csillagászat e nagy fölkenntje születésének e hó 19-én volt négyszázados évfordulója. Mindazon városok, melyeknek működése fényt kölcsönzött, megünnepelték e napot. De legfényesebben ülte meg hazája; Thorn, Krakó, Lemberg, Varsó stb. nagyszerű előkészületeket tettek e napra. Krakóban az új akadémia titkára felolvasást tartott Lengyelország 400 év előtti állapotáról; egy másik akadémiai tag pedig Copernicus emlékére írt költeményt olvasott fel. Este a város ki volt világítva. A város összes iskoláinak fiu- és leány-növendékei emlékül az ünnepeltnek rövid életrajzát kapták. Rómában is megülték e születésnapot, miután Copernicus 1499-ben a római egyetemhez a csillagászat tanárává neveztetett ki.

Talányok.

U—y Erzsikétől.

1)

I
B

2)

I
I

3)

B—s Honától.

11. 7. 6. 6. 2. Téli estén zúg, perog sok háznál. —
3. 4. 6. 2. Mint időjós, jövendelve használ. —
11. 4. 6. 2. 8. Bánsági dus község, hires dohányt termeszt. —
8. 9. 12. 5. 7. 6. Hajószerelésnél szükséges kellék ez. —
6. 10. 3. 2. 6. A kulacsnak, csutorának mássa. —
1. 10. 8. 9. 12. A szenvedély rut elfajulása. —
1—12. Nemes törekvés jutalma,
A hős szintén ezt aratja.

4)

Gvantner A.-tól.

A három elsőjét
Munkával szerzed meg;
Három utolsóját
Elrejtik a hegyek;
Másod- s harmadika
Nélkül nem élhetnél.
Az egészben gazdag
A testvérhou, Erdély.

5)

Elejét és végét
Találd a falban;
Másodika meg a
Malom közepén van.
Jelen-időt jelent
A két végseje;
Az egész izletes
Gyümölcsnek neve.

Megfejtési határidő **márcz. hó 24-dike.**

A mult számban foglalt talányfejtők névsorából elkésés miatt kimaradtak: Kállay Anna, Némethy Blanka, Csorba Jani és Imre, Kiss Katinka, Jámbor Gizella, Pap Misa.

Szerkesztőségi kis posta.

G. A. urnak Elfogad. Üdvözlötünket.

R. L.-nak: Azt is adni fogjuk, de egyikéssé átdolgozva.

B. L.-nak: Szép törekvés, csak több gondot a technikára. Az egyik némi simítással, jönni fog.

N. G. urnak: Köszönjük s kérjük.

H. M. k. a.-nak: Sajnáljuk, de a kérdéses levelek bizonyosan eltévedtek.

T A R T A L O M.

Mi nekem az anyám? Vers. — Madarász Jankó. Elbeszélés. (Képpel.) — A Halál vára. Mese. — Szerencsétlenség az angol csatornában. (Képpel.) — Emberkereskedők. (Képpel.) — Az áloroszlány. (Képpel.) — A kutya. (Öt képpel.) — Mulassunk. — Adomák. — Krónika. — A nagyvilágból. — Talányok. — Szerkesztőségi kis posta.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő: **K. Beniczky Irma.**

legokosabb volt a faluban, hanem a legnagyobb tiszteletben is állott, mely három tulajdon ritkán van együtt. Ma az egész helység nála volt vendégségen, a gazdák külön szobákban ettek, míg a szolgák az udvaron a nagy hársfák árnyában. Valamint benn, úgy künn is az ételek és italok a legnagyobb bőségben valának, s mindenütt vig nevetés s tréfálás hallatszott.

A bíró, egy tisztas agg, ide-oda járt, utána nézendő, ha a vendégek jól el vannak-e látva és vigak-e?

De ő maga, midőn egyedül volt, miért nézett oly komoran maga elé? és miért lát-szott egy mély ráncz a különben sima homlokokon? Talán derék neje megmondhatta volna ezt, ki csak most jött ki a szobából s kinek szemei majdnem sirásra álltak, s nem csak most, de mindig! Hanem megtanult magán uralkodni, és csak akkor, midőn kijöve férjének komor pillantásával találkozott, feledkezett meg magáról; de csakhamar kötényéhez kapott s erőltetett nyugalommal vendégeihez tért. — — — — —

A lakoma elmúlt, a vendégek eltávoztak, a szolgák leszédtek az asztalokat, s minden az előbbi rend szerint volt elhelyezve; a szobák előbbi zaját most csend váltotta fel s csupán az óra ketyegése s a fülemile éneklése hallatszott.

Az asztal mellett ült a bíró, a hivatalos lap utolsó számát tartva kezében, de nem figyelt sokat tartalmára, mert szemei ismét könybe lábadtak és homlokán a ráncz még mélyebb lett.

— Hol marad oly sokáig nőm? — mondá végre, s a lapot az asztalra dobva az ablakhoz közeledett. Itt látá nejét a hársfa alatt egy szegény asszonnyal beszélni, ki két gyermeket tartott kezeiknél; bizonyosan valami szomorut beszélhetett el, mert időnkint egy-egy könyet törült le kötényével, míg a bíró neje a megmaradt étkekkel meg-raká kosarát, azután kezet nyujta neki s a házhoz közeledett, míg a koldusnő eltávoztott árváival. A bíró ismét az asztalnál ült, midőn neje bejött, és az ujságból olvasgatót, míg az asszony varráshoz fogott. Egyszerre halk zokogás hallatszott az ablak mellett. A bíróné felkelt, arcát kötényébe rejtette, s keservesen sirt.

A bíró feltekintett s kérdezé, mi baja van?

— Hogyan kérdezheted te ezt, János? — mondá ő; — te azt épen úgy tudod, mint én. Hiszen látom, hogy te is úgy érzesz, de a zokogást magadba fojtod.

— Asszony, — mondá a bíró, — elfelejtet tehát ígéretedet, hogy soha sem fogsz előttem e dolgról szólni?

— Nem tartottam meg mai napig? — mondá a nő, mindig erősebben zokogva; — de minden ember erejének van bizonyos határa, és az enyémnek már vége van! Nem engedelmeskedtem-e, s nem hallgattam-e mostanig? De minden nap nehezebbé válik előttem, s midőn előbb azt a szegény asszonyt láttam, kit szintén atyja taszított el, most pedig az egész uton koldulni fog két árvájával, míg lábaihoz nem borul, — majd megrepedt a szivem. A mi Margitunk azt nem teszi; ő daczos természetet öröklé, habár igen jó és engedelmes leány. Midőn te őt e házból kiűzted, ő azt mondá: „Én ezt soha sem fogom elfelejteni, és ti tekintsétek leányotokat halottnak, mert a sir könyörületem, mint atyám szive.“

— Hát miért volt engedetlen s miért követte azon fiut? — mormogá a bíró.

— Miért? — mondá a nő szemrehányólag; — mert szereti őt, mint én szerettelek téged.

— De nem tehettem másképp, — mondá a bíró, — mert megesküdtem, hogy elüzöm, ha nem engedelmeskedik; és ő nem akart engedni. Minek szakítod fel tehát régi sebet?

— Miért? — felelé ismét a nő; — a sebet nem akarom többé tűrni, s látni akarom leányomat, Margitot, mert el kell vennem gondolataim s álmaim miatt. Mindig magam előtt látom, hogyan jár nyomorultan, éhezve, dideregve, koldulva a világon, míg mi itt bőségben élünk. Nem, férjem, én ezt ki nem állom. Gondolj azon nyomorúságra, mit évek óta eltűrtem kedvedért. Holnap, ha te nem jössz is, magam kimegyek a világba, eltaszított leányomat keresni, s addig nem jövök haza, míg meg nem találok. —

Ismét csendesség lön a szobában; a bíró hallgatott, a fülemile nem énekel, csak az óra ketyegése és a szellő zúgása hallatszott.

— — — — —

Térjünk most vissza a gyermekekhez.

Ők a barátságos plébánosnak engedelmeskedve, gyors léptekkel mentek előre az erdőn keresztül, hol a legszebb virágok virultak, itt-ott szamócza is kandikált ki leveleinek zöldjéből; de a gyermekek nem hagyták magukat elcsaladni.

Már több órát mentek, már a nap sugarai ferdén estek a fák koronáira, — ekkor végre Erzsí fáradt lett, lépései lassubbak lettek, míg végre így szólt bátyjához: „Ah! János, pihenjünk egy keveset, nem bírok már többet járni, s lábaim égnek a fájdalomtól.“ János azonnal ráállott.

— Igazságod van, — mondá; — nézd ott a hárs alatt zöld pázsit van, menjünk oda és költjük el ebédünket, mit a jó plébános ur ma reggel nekünk a kosárba kötött, s te le is húzod cipődet, s forró lábadat megáztatod a vízben.

Tehát leültek s elköltötték ebédjüket, aztán tovább folytatták utjokat s nemsokára célta is értek, mert mintegy százlépésnyi távolságból az esti harangszót hallották, mi által felbátorodva, megkettőztették lépeteiket — s ime a távolban gyertyát láttak égni, és János megörülve mutatá testvérenek a nagypapa házáat. De benn a házban még mindig csend volt, a csalogány rég befejezte esti énekét; a bíró még mindig ugyanazon széken ült, egyik kezében az újságot tartva, a bíróné még mindig varrt, de a czérnaszálat nem lehetett már megkülönböztetni a könyektől vizes vásznán. Egy szót sem szóltak azóta; — egyszerre valami kopogás veré fel a csendet, s az ajtó kinyílt, melyen két gyermek jött be, egy fiú és egy leány.

A nő az ablaknál felnyitá szemeit, s a gyermek arcát megpillantván, felkiáltott: „Leányom! leányom! Margit!“

Midőn e hangot a leányka meghallotta, átlépte a küszöböt és az ablakhoz sietett, hol a nő még mindig mozdulatlanul ült.

— Erzsínek hínak, — mondá a kis leány, — mint nagyanyámat; édes anyámat hítták Margitnak.

A bíróné semmit sem felelt, csak némán ölébe vette s a számtalan köny és csók, mely a leányka arcát elboritá, eléggé bizonyítá, hogy anyai karok közt van. — —

A fiú ezalatt az öreghez lépett, — s így

állottak egymással szemben. Ugyanazon szem és homlok, ugyanazon orr mind a kettőnél; — a vér lüktetése szólott a bíróhoz, és kezét oda nyujtá a fiúnak.

Ekkor egy levelet vett ki kebléből s így szólt:

— Boldogult anyám ezerszer köszönteti kegyelmedet, maga akart eljönni, de meghalt . . .

Az öreg keze reszketett, midőn a levelet kezébe vette; egynehány pillanatig belenézett, azután félretette és így szólt:

— Nőm, ezek leányunk árvái, ezek unokáink.

A következő perczben a fiú is nagyatyja karjain nyugodott, és a köny, mely arcán lecsordult a gyermek kezére, eléggé megmondá neki, hogy édes anyja utolsó kívánata teljesedésbe ment, és hogy ő és nővére új szülőt és új otthonnt nyertek.

Zrínyi Miklós.

Dráva szélén, Dráva partján

Nagy sereggel áll az ozmán . . .

Nagy sereggel, — — nagy haraggal

Száll most szembe a magyarral . . .

Sok töröknek kardja

Villog a magyarra.

Legelőbb is Szigetvára

Van kitüzve ostromlásra.

Zrínyi Miklós benn a várba',

Készen élet- és halálra . . .

Bízik Istenében,

Bízik hű népében.

„Szigetvárnak kapitánya,
Szolimán javad kívánja, —
Azt izeni szépen néked :
Add fel ezt a hitvány fészket . . .
Add fel a várt, add fel,
Magad menj békével.“ —

„Töröknek a császára
Tőlem azt hiába várja.
Kardesapás nélkül megadni
Önmagát, s a porba hullni —
— Porba hull a gyáva —
Nem magyar szokás a!“ —

Hull a golyó, mint a zápor,
Nagy felhő a török tábor . . .
— Kis darab föld Szigetvára,
El is mossa nemsokára,
Elmossa a zápor,
A nagy török tábor . . .

Csak a belső vár van hátra!
Oda ember kell a gátra!
Egy nagy ajtót kell kinyitni,
S úgy lehet a várba jutni . . .
Akkor lesz ám meleg,
Mikor az nyilik meg . . .

Egy nagy ágyú van mögötte,
Sárga rézből van kiöntve;
De a kit majd célba vesz az,
Sárga réznél sárgább lesz az . . .
Tele van az vassal,
Gyilkoló halállal . . .

Elhullott vitézek kardja,
Lándzsák, kopják tört darabja,
A mi vas csak volt a várban,
Mind ott hever a torkában,
Mindegyik egy halál,
Jaj annak, kit talál!

Benn a várnak udvarában,
Jár-kei Zrínyi diszruhában;
Mintha esküvőre menne,
Lóg a vállán czifra mente, —
Pedig halálára
Öltözött fel mára.

Száz arany van a zsebében,
Villogó kard a kezében;
Hogyha nem villoghat a kard,
Hogyha halva összeroskad —
Legyen mit elvegyen,
A ki hozzá megyen. —

„Körül van már a vár véve,
Innen ki nem megyünk élve;
Esedezni, rimánkodni
A ki tud, az ki fog jutni.
Menjen a ki akar,
Maradjon, ki magyar.“

„A ki hitvány, a ki gyáva,
A ki mász a föld porába,
A ki nyalja mások talpát,
Az csak menjen, a meddig lát,
Török császár néki
Kegyelmet igéri. — —“

„— — Kinek nem kedves hazája,
Kinek élte s vére drága,
Kinek nincsen becsülete
S a nélkül is van élete —
Könyörögjön szépen,
Eleresztik épen . . .“

Szóla Zrínyi; kis csapatja
Fényes kardját villogtatja
Villog a kard, dobog a szív,
Hazájához mindegyik hív;
Ha szerették élve,
Meg is halnak értte. —

Jön a török . . . a vár hídja
A sok népet alig bírja,
Négyesével, hármasával
— Égbe szálló orditással —
Rohannak a várba,
Parancs-szót se várva.

Egy hatalmas dördülésre
Az utolsó nagy lövésre —
Recseszen a híd, jobbra-balra
Hull a török a patakba . . .
Szőke viznek habja
A vért odább adja.

Szőke viznek véres habja
Szolimánnak azt susogja:
Elveszett a néped díszé,
Erős lenni tudsz-e, birsz-e? . . .
Szegény, dehogy tudott,
Halva összerogyott.

Uj csapat jön, uj haraggal,
Szikrázó szem-, éles karddal,
S mint a gáton átcsapott víz
Mindent ront s magával hord, visz,
A mi utját állja, —
Ugy rohan a várba.

Harezi zaj kél, harezi lárma
Csattog a kard, cseng a dárda,
Csillog-villog a kard éle,
A hegyéről foly a vér le . . .
Ha egy helyre menne,
Egész patak lenne . . .

Tizszer annyi ellenséggel
Harczol Zrínyi vitézséggel;
De mi haszna, mindhiába,
A halál csak megtalálja,
Megtalálja végre
Kifoly drága vére . . .

Vitézsége, hős halála
A történet táblájára
Fel van vésve, és örökre
Ott fog állni tündökölvén . . .
Tündöklése annak
Kincse a magyarnak. Dömény F.

A telhetetlen.

(Képpel.)

Egy vadász mulatságot akart tartani
házánál jó barátaival; föltette magában,
hogy finom vadhussal vendégeli meg őket.

Egy szép reggelen tehát kiment vadat löni. A vadásznak csak nyílgyyvere volt. — A szerencse kedvezett neki: alig ért az erdőbe, két szép fiatal őzikét talált, s azokat el is ejtette. Kisvártatva egy vadkan csörtetett elő; a vadász célbavette és beleröpített egy nyilvesszót, — de ez az állatot csak megsebesítette. A vadkan ezáltal feldühödve a vadásznak rohant, a kinek már nem maradt ideje felvont íját elpattantani, — s heves küzdelem után a vadász is, a vadkan is életét veszíté. A felvont íj a nyilvesszővel ott hevert mellettök.

Ekkor egy farkas vetődött oda s szörnyen megörült a nagyszerű zsákmánynak. Míg a farkas a zsákmány szemlélésében

gyönyörködék, oda érkezett egy vén, fáradt róka, s megszólítá az ordast:

— Kérlek légy jó, s adj nekem egy falatot az előtted fekvő gazdag étékből; lásd, én éhes vagyok, egésznap lótok-futok élelmet keresni magamnak és családomnak, mégis csak ezt a kis nyúlfit, mely a számban van, birtam elejteni. Ez bizony szük ebéd lesz annyiunk számára.

Hanem a farkas visszamordult a rókára:

— Takarodjál innen, vén, ravasz róka, különben azt is elveszem tőled, a mi nálad van, sőt téged is felszablak!

A róka elvánszorgott.

A farkas pedig most így gondolkodott magában: „Én ma nem akarok ennyit enni, — holnapra hagyom, hadd maradjon továbbra is, — gazdálkodni kell. Bánom, hogy a rókát eleresztettem! Most egyelőre megelégszem e fényes húrral is, nyalogatni fogom, talán még jobb étvágyam lesz tőle.“

És nyalni kezdé az íj kifeszített hurját.

Azonban alig érinté meg nyelvvel: az elpattant húr kilötte a nyilvesszót, s ez keresztül verte a telhetetlennek szívéét. Ott veszett a farkas is. —

Igy járnak azon zsuporiak, kik kincseket gyűjtenek halomra, melyekhez sem maguk nem mernek nyulni, sem a szegényt nem segítik, — önnön kincsökbe fuladnak.

Közli: N. Gerő.

Hú a halálban is.

(Képpel.)

Közelébb egy terjedelmes cikket közölünk, mely kimerítően ismerteté a kutyát, különösen kiemelvén annak páratlan hűségét. Most egy egyszerű, de

fölöttébb megható történetkét fogunk elmondani, mely újabb bizonyítékaul szolgál annak, hogy nincs hübb állat a kutyánál. Kis történetünk színhelye egy csatatér, s az esetet ama két porosz katona be-

szélte el, kik itt mint teljes hiteli szemtanúk szerepelnek. Ezek egyike következőkép adta elő a dolgot:

A k. — i ütközet után én és pajtásom parancsot kaptunk, hogy a közeli dombok erdős vidékét — ott fekvő sebesültjeink érdekében — kikutassuk, s eljárásunk eredményéről jelentést tegyünk.

A mint odaérteztünk, számos hős bajtárs elvérzett hullájára akadtunk, az összevagdalt, szétszaggatott véres egyenruhák szomorú jelei voltak az itt pusztított halalos küzdelemnek. A halottak közt nem egy élő sebesültet is találtunk, kik az öldöklő csata után hiába vártak orvosi segélyre, mely rólok megfeledezett. A mennyire tö-

lünk telt, tábori kulacsaink tartalmával enyhítettük némileg a szenvedők égető szomját s pontosan följegyeztük a helyet, a hol őket találtuk, hogy teendő jelentésünkben gyors segílyt kérjünk számukra.

Az erdőség, melyben jártunk, nem volt nagy, de a vastag törzsű fákat sűrű bokrok fonták körül, melyeknek védő árnyai közé a halálosan megsebesült szegény harcosok is kinjokban megvonták magukat.

Midőn egy ily sűrű bokros helyen keresztül akartunk vergődni, hogy egy távolabb látszó tisztásra érhesünk, egyszerre halk morgást hallottunk, mely annál élesebbé vált, minél előbbre hatoltunk. Végre áttörtettünk a csalit utolsó bokrain, s ime csekély távolságra tőlünk, egy domb lejtőjén, az erdőség szélén, egy ellenséges katonatiszt feküdt elterülve, még kezében tartva a kard markolatát, a mint vele a csatában elesett. Domboru mellét egy kis kutya őrizé két első lábával, mérges morgással és ugatással vicsorítva ránk fogait. Közelebb érve, a kis kutya egész dühösséggel rohant ránk, de nem távozott ura lábain túl, s aztán ismét visszatért a holttest fejéhez, hogy azt ellenünk megoltalmazza.

Talán senki sem fogja elhinni, oly csodálatos és mégis igaz, hogy mi, sokat próbált ficzkók, kik annyi csatában oly sok halottat és sebesültet láttunk, miszerint e tekintetben már csaknem érzéketlenekké lettünk, — mi nem nézhettük megindulás nélkül a kis kutya hősies magaviseletét, melylyel gazdáját két ember ellenében védelmezte.

Mit tegyünk vele? — azon tanakodtunk. Én mindenekelőtt azt szerettem volna megtudni, vajjon a tiszt meg van-e halva, vagy csak sebesülve, — s mégis sajnáltam erőszakot használni a kis kutya elűzésére. Ez pedig egy perczre sem engedte meg, hogy a tiszt fejéhez közelebb érve, netaláni lélekzetvételét kilessem. Valahányszor ezt megkísérlettük, dühösen rohant lábikráink felé, de tüstént visszaugrott gazdája mellére, a mint mi visszahúzódtunk. Csupán annyit vettünk észre, hogy a holttest halálos sebe a fej jobb oldalán volt, úgy hogy fülét az aludt vér egészen belepte.

Kikutattuk kenyértarisznyánkat, s mindent, a mit benne találtam, a többi közt egy

kis izletes kolbászmaradékot is, átadtam pajtásomnak, oly czélből, hogy ez az étel-nemüekkel a holttest lába végére állva, csalogassa magához a valószínűleg éhes kutyát, mialatt én a fej körül elvégzem vizsgálódásomat. De most mégkevésbé értünk czélt. A kis állat kétségbeesetten ugatva, fogvicsorítva, dühtől tajtékozva ugrált le s fel ura holttestén, úgy hogy komolyan megsajnálunk s a közelebbi megvizsgálás minden kísérletéről lemondtunk.

A hü állat számára ott hagytuk a kenyér-és kolbászdarabkákat; szívesen hagytunk volna neki vizet is, ha lett volna, mert a szomjtól száraz nyelvét már nagyon kilógatta. Mindig visszapillantva, lassan távoztunk. A kutya, míg láthatott minket, egy falathoz sem nyult, hanem két első lábával gazdája mellét fedezve, élesen figyelve állott őrállomásán.

Tovább siettünk, hogy a segíly egy perczig se késsék. A parancsnoknál megtettük jelentésünket. — Mi történt később a tiszt holttestével s a hü kutyával, — nem tudhattam meg, de az elbeszélte esetet, mig csak élek, soha sem fogom elfelejteni.

Veszélyes kaland a havasokon.

— Egy angol utazó naplójából. —
(Képpel.)

Gyönyörű nyári nap volt, midőn utazásunk czélját, Czermatt falut elértük, mely a pennini havasok lábánál fekszik; onnan legjobban élvezhetni a jéggel övezett Matterhorn (Mont Cervin) látványát.

Csodaszépségben és magasztosságban emelkedik az égnek egy, a természet hatalmas keze által épített gula (pyramis) 4000 lábánál magasabbra nyulva ki a jégtengerből, melyből felmerülni látszik — 15,200 láb magasan a tenger színe fölött. Alulról szemlélve, megmérhetlen magasságának látszanak meredek falai, s megható, nagyszerű benyomást tesz a szemlélő lelkére. Lábánál a legkövérébb zöld, bársony-szönyegszerű gyepek kandikál ki a jéghegyek és kopár sziklák közül, hol pompás tarka tehenek és fürge, virgonez kecskék legelnek; főnebb zergék tanyáznak nagy számmal, s itt-ott a feneketlennek látszó örvény szélénél vihar-tépte fenyők csüggnek, mintegy odatapasztva vagy tüzve a hegy-óriás süvege mellé.

De az ember nem elégszik meg azzal, ha egy ohajtását teljesülve látja. Tegnap csak látni, kitünő látcsöveinken keresztül távolról csodálni ohajtottuk a hegy-óriást, ma azonban e nagyszerű látvány azon kívánságot keltette bennünk, hogy mindezen csodákat ne csak távolról, hanem egészen kö-

ajánlkozék utitársul és egyszersmind vezetőül, annál is inkább, mert holnap — mint mondá — szeptember elseje lesz, és akkor kezdődik a zergevadászat ideje; hanem a mi a hegyre feljuthatást illeti, azt csak az idő határozza meg, mert ha ittlenn a szél csak kellemesen hűsítő, odafön a jeges, szédítő

Hű a halálban is. (Lásd szövegét a 182. lapon.)

zelről, a hely színén bámulhassuk, s elhatároztuk magunkat ama veszélyes terv kivételére, hogy a hegyet megmászszuk.

Házigazdánk, mert nem szálltunk a nagy szállodába, hanem egy kis, csinos parasztházba, melyenek tulajdonosa hegyi kalauz és szenvedélyes zergevadász volt, — azonnal

magasban oly hideg és metsző, miszerint elfojtja az ember léleketét.

Az idő kedvezett tervünknek. Az ég tiszta volt, a lég meleg, és a fákon egyetlen levél sem mozdult; e szerint délután négyen elindultunk, én és utitársam s házigazdánk egy vadásztársával. A vadászok kécsövü

Veszélyes kaland a havasokon.

puskát, a tarisznyában pedig füstölthust, szalonnát, kenyeret és erős pálinkát, meg golyót és löport vittek. Mi is elláttuk magunkat hasonló eledellel, mihez még egy font finom csokoládét és sajtot s két üveg tüzes franczia bort tettünk, a szivart és gyúszert természetesen nem feledve el.

Néhány órai, kissé fáradságos járás után felértünk a legmagasabb, lépcsőzetszerű terraszra, s most kényelmesen szemlélhettük a köröskörül kiterjedő havasok világát. Mindenfelől havas csúcsok és jégmezők ragyogtak és csillogtak, s a nap fenségesen állt ezen mesés, szép világ felett. De sokáig nem időzhettünk itt, — még sokkal magasabbra kellett másznunk, s innen kezdve az út veszélyesebb és fáradságosabb lett, s igyekeznünk kellett, hogy még alkonyat előtt azon helyre érhesünk, hol az éjt tölteni akartuk.

A hegycsúcsok lassankint hosszabb és hosszabb árnyakat vetettek e csendes világra, a hómezők és jéghegyek elveszték vakító fehér fényüket és szürke színt öltének. De fön a csúcsokon ezer meg ezer sugaru karbunkulusok látszának csillogni, — az egész jégcsúcs izzónak látszék a lenyugvó nap fényében; mily csodaszerű, magasztos látvány! . . .

De utitársaink nem hagyták sokáig bámulni e szép tüneményt, hanem sürgették az elindulást, mert ha a nap egyszer letűnt a láthatárról, e hegyek közt igen hirtelen beáll az alkonyat, — és csakugyan hirtelen meglepett minket a sötétség, s fölötte kellett vigyáznunk a haladásnál. Egy vadon, zord, szagatott szorosba értünk, melynek felső végén akartuk éjjeli tanyánkat felütni. Ott, mint vezetőnk mondá, a sziklafalban egy barlang van, melyet ő már sokszor használt éjjeli szállásul. Nemsokára oda értünk s azt a lehető legkényelmesebben berendeztük, azaz: eltávolítottuk a köveket, melyek kissé kemény fekhelyül szolgáltak volna, s miután egyszerű vacsoránkat elköltöttük, lefeküdtünk; tüzrakásról szó sem lehetett, mert fának ott még nyomát sem láttuk. Tarisznyáinkat fejünk alá tettük, plaidjeinkbe burkolóztunk s lefeküdtünk; két vadász utitársunk még csak be sem takarózék. Az éjjeli szellő rémesen suhogott végig a jégmezőkön s nyögött, sohajtott a sziklahasadékokban. Lenn a mélységben

szilaj hegyi patak zúgott. Künn koromsötétség uralkodott. De mi, fáradtak lévén, nemsokára mélyen elaludtunk.

Reggeli három óra tájban felkeltettek minket a vadászok; még alig kezdett pitymallani, s lassan és ovatosan folytattuk utunkat felfelé. Az ég még egészen tiszta volt s fejünk felett ragyogtak a csillagok, de — fájdalom! a mint a szorost elhagytuk s egy magaslatra értünk, honnan az egész láthatárt beláthattuk, a vadászok gyakorlott szeme keleten keskeny sötét vonalt vett észre, mely hirtelen emelkedett, terjedt, s még mielőtt azon helyre értünk volna, honnan a zergék gyűlhelyét látni lehetett, az egész eget sűrű, szürke fátyol borítá el.

— Ma vége van a vadászatnak, de a hegymászásnak is! — mondá házigazdánk; — most csak igyekezzünk a járt utra jutni, mielőtt a köd leereszkednék, mert akkor delejti nélkül a leggyakorlottabb vadász sem ismerheti ki magát, s megtörténhetik, hogy valami hasadékba zuhanunk, honnan ki nem jövünk az ítélet napjáig.

Valóban kellemes kilátás! Majdnem rémletes csend uralkodék körülöttünk. A szürke fátyol, mely az eget borítá, ijesztő sebességgel kezdett a földre ereszkedni, s alig mentünk egy óráig lefelé a még felismerhető irányban, midőn a nedves, hideg köd egészen körülvelt minket, — annyira, hogy alig láttuk egymást. Házigazdánk azonban bátran haladt előre. Lehetetlen ama veszélyes, fáradságos utat leirni, melyet mi most a szédítő magasságban tettünk; a tátongó mélységet és a jég- meg szikla-hasadékokat azonban nem láthattuk, de annál borzasztóbbnak képzeltük azokat. Most tükörsima jégmezőn, most hegyes sziklás lejtőkön haladtunk; a köd mindig sűrűbb, mindig hidegebb lett, s végre teljes lehetlenség volt az irányt felismerni. Meddig jártunk, bolyongtunk így? azt nem tudtuk, óráink megálltak, s vezetőink azt mondták, hogy ilyen rendkívüli sűrű ködben még ők sem jártak soha e havason, de itt nem maradhatunk, mert az ilyen ködre rendszeren vagy hózivatar, vagy nagyszél következik, s mind a kettő halált hoz azokra, kiket utban talál.

Tehát rövid pihenés és falatozás után ismét folytattuk utunkat, mely ugyszólván

minden lépésnél veszélyesebb lett, s hogy valamikép el ne maradjunk egymástól, házigazdánk ama zsineggel, melyet magával hozott az elejtendő zergék összekötözésére, hogy könnyebben vihessék, — most minket kötött egymáshoz, s úgy haladtunk egymásután, hosszú, éles vassal ellátott hegyi botjainkkal tapogatózva minden lépésnél. De minden ovatosság daczára, épen midőn már azt hittük, hogy a jégmezőket elhagytuk, mert sziklás szorosban haladtunk s kissé gyorsabban mentünk, mivel a hideg, nedves ködben fáztunk, — vezetők egyszerre csak rémülten felkiáltott, s ugyanazon pillanatban erősen megrándult a kötél, mire nem lévén előkészülve, előre buktunk s borzasztó sebességgel kezdtünk lefelé csúszni; — sima jéggel takart meredek lejtőre jutottunk, — ott szó sem lehetett a feltartóztatásról, — egyszerre — a levegőben lebegtünk, egy ismeretlen mélység felett, — iszonyú rohammal zuhantunk lefelé, — lélekzetünk elállt, — éj fogta el eszméletünket . . . . .

Én még homályosan emlékszem, hogy valami puha, hideg tömegbe merültem, mely fejem fölött összecsapott, aztán éj lett körültem . . . . .

Midőn visszanyertem eszméletemet, társaimmal együtt mély hóba temetve találtam magamat; vezetők épen szétvágta a minket összefűző kötelet, a másik pedig hosszú botjával felfelé szurkálva vizsgálta a hó mélységét, mely fölöttünk volt. Szerencsére nem vesztettük el tarisznyáinkat a lefelé tett rettentő sebes utazásban, s miután egypár kortyval felüditettük erőnket, egyesült erővel kezdtük a havat elkaparni, mi nem volt csekély munka, — kezeink véres nyomokat hagytak a hóban, s egymás vállára állva, végre nagy fáradsággal kiástuk magunkat a hóból, és — egészen közel a hegy lábához, minden veszélyen kívül találtuk magunkat. E szerint a havasnak egyik leghosszabb jeges lejtőjén, hol előttünk még nem járt élő lény, szánkáztunk le!

Midőn jól kipihentük magunkat s elköltöttük utolsó élelmi szereinket és borunkat, elég vidáman tértünk vissza a faluba, honnan tegnap oly nagyszerű tervekkel indultunk ki; kalandunk mindenesetre nagyon érdekes volt, de — de elég volt abból anynyi, másodszor nem kérek belőle! —

Tavaszdik.

Tavaszdik . . .
Kopár mező halma
Nefelejestől,
Rózsától lett tarka.

Bimbós ágat
Hajtogat a szellő,
Tiszta égen
Mosolyogó felhő.

Vándormadár
Szárnyait kitarva
Száll vissza az
Odahagyott tájra.

Régi fészket
Keresi, hiába!
Öreg ákác
Helyéről kivágva.

Kiesi madár
Szomorú, szegényke,
Sirva-ríva
Száll másik vidékre.

Én is sirok,
Hej, jobban önála, —
Az az ákác
Szüleim fejfája . . .

Mészáros Ferencz.

Fejedelmi leereszkedés.

— Történeti adománnyal. — (Képpel.)

II-ik József császár egykor a schönbrunni pompás kertben sétált. A kellemes fekvésű Hietzing felé vezető fasorban egy leánykával találkozott, ki hóna alatt nagy csomagot emelt s arczán benső szomorúság nyomai voltak észrevehetőek.

Részvevőleg közeledett hozzá az uralkodó s megszólította: „Gyermekem, szabad-e tudnom, mit viszesz?” A leányka, ki szorongatott szívének fájdalmát szerette volna kiönteni, néhány pillanatig hallgatott. József császár azonban ismételte kérdését. A leányka most már nem tartózkodott tovább, szemeibe könnyek gördültek s megvallotta az uralkodónak, miként ő néhány ruhadara-

bot visz Bécsbe, hogy ott valami zsidárusnak eladja. „Ah, — tevé hozzá elfojtódott hangon, — fájdalom, ez az egyetlen és utolsó segédszer szegény anyám gyámolítására, ki bizonynyal nem érdemelt ily kemény sorsot.“

— Hát kicsoda a te anyád? — kérde a császár.

— Egy katonatiszt özvegye, ki harmincz éven át becsülettel küzdött hazájának zászlója alatt.

— Atyád nem kapott jutalmat szolgálataért?

— Nem kívánta azt soha, de most halála után a szükség és nélkülözés nagyon reánk nehezedett, úgy hogy sulyát alig bírjuk elviselni.

— Miért nem panaszoljátok el szükölködéseket a császárnak? Nyujtsatok be kérelmet. Vagy nem ismertek senkit, ki ez ügyet befolyása által támogatná?

— Oh mi már fordultunk néhány urhoz az udvarnál, de sikertelenül, mert nem kaptunk soha semmit. Mindig csak azt mondták: Ki tudja, vajjon a császár lesz-e olyan nagylelkű, hogy rajtatok segítsen.

— Megcsaltak titeket, ha azt mondták, — viszonzá az uralkodó hevesen, de minden legkisebb harag nélkül. — Én meg vagyok róla győződve, hogy ha a császár tudná helyzeteteket, bizonynyal iparkodni fogna azt megjavítani. Ő nem oly igazságtalan s nem oly kevés nagylelkű, mint te talán gondolod. Én őt közlelről ismerem, nagy befolyásom van nála, de előtte mégis legelső mindig az igazság. Fordulj hozzá, készíts kérő-levelet s hozd el azt holnap hozzám a palotába, várlak ott, s ha a dolog csakugyan úgy van, mint mondd, akkor biztosíthatlak, hogy a császár igen méltányos és jóltevő lesz irántatok.

A leányka, ki képzeletében már örömmel festette le a jövő jobb sorsukat, melegen megköszönte az ismeretlennek szives közbenjárását. Ekkor monda a nagy császár: „Még egyet; a ruhákat nem szabad eladnod. Mennyit gondolsz, hogy kaphatnál érttök?“ „Hat aranyat,“ — lön a felelet. — „Én kölcsönzök neked ideiglenesen 12-öt, addig, mig kérelmünk eredményét meglátjuk.“ Azzal eltávozott a császár.

A leány visszatért anyjához, s midőn a

12 aranyat átadta, egyszersmind jobb jövő reményével is biztatta anyját, elbeszélvén, hogy egy idegen ismeretlen ur, a császár egy barátja, mint fogta pártjukat. Az anya még egyszer elbeszélte magának az eseményt, az ismeretlen külsejét és magaviseletét előadatta, s azután monda: „Leányom, az kétségkívül maga a császár volt!“

Az Istenért, — gondolá a leányka magában, — ha ez igaz, akkor én merészségem által, melylyel a császárhoz ő róla magáról beszéltem, anyám nyomoruságát csak növeltem. Oh szerencsétlen vigyázatlanság, csak most az egyszer ne lenne ártalmunkra; fogadom, mig élek, mindig kerülni fogom a hirtelenkedést és vigyázatlanságot!

József császár visszatérte után azonnal tudakozódott az ezred tisztjeinél a leány atyjáról, s megtudta, miként az egyike volt a legvitézebb katonáknak és sok jeles hadi tett által kitüntette magát.

Másnap elkövetkezett az óra, melyben leánykánknak a palotába kellett mennie; de ez félelmében alig merte elhagyni kis, szük szobáskájokat. Végre elhatározta magát s anyja elkísérte őt a palotáig. Az uralkodó várta már s épen érte akaró küldeni, midőn bevezették. Most már nem ismerte félre a császárt s a félelem miatt egész testében remegett. — De csakhamar magához jött az uralkodó szives, megnyugtató szavaira, ki egy iratot adott át neki, mely anyjának elhalt férje egész fizetését biztosítá, azon hozzátétellel, hogy ha az anya meghal, ez

összeg fele a leányra fog szállani élethosz-sziglani évpénzüil.

— Jó leányom, — mondá a magasztos lelkü fejedelem, — bocsássatok meg, hogy hibámon kívül egy derék katona szolgálatát oly sokáig jutalom nélkül hagytam, s tulajdonítsátok eddigi szorult helyzeteteket csupán annak, hogy erről nekem nem volt tudomásom. Légy meggyőződve jó anyáddal együtt, hogy ez akaratom ellen történt, s ha jövőben valaki roszt beszél rólam: kérlek, mondjátok meg annak az igazat.

A leányka a császár lábaihoz borult, átölelte annak térdeit, de a nagy-lelkü fejedelem felemelte őt s ujjal biztosította kegyéről.

M. B.

bocsátott közre; a többek közt Uj-Caledonia állatairól értekezvén, egy minden tekintetben különös és csodálatraméltó állatot mutat be, melyet — miután ily alakban máshol sehol sem található — „uj-caledoni vampyr“-nak nevezett el.

E vampyr, egy apró denevérfaj és a patkány azon egyedüli emlős állatok, melyek e szigetesoporton élnek. Az uj-caledoni vampyr hossza 25 centimetryni (a centimeter egy meter 100-ad része, egy meter körülbelül 3 láb és 2 hüvely); rövid fülei, melyek egész hegyökig hosszú szőrrel vannak fődve, hegyesen végződő orra és borzasztó fogakkal fegyverzett szája — fejét a rókához teszik hasonlónak; szemei feketék, élénkek s értelmesek. Egész teste fakó és fekete színű, meglehetősen hosszú szőrrel van

Az uj-caledoni vampyr.

Az uj-caledoni vampyr.

(Képpel.)

Uj-Caledoniáról, e nagy szigetesoportról, mely az ötödik világrész terjedelmesebb szárazföldétől, Uj-Hollandiától keletre fekszik, jó ideig alig tudtunk többet mint azt, hogy az egy nagyobb s néhány apró szigetből áll s a francziák birtoka. Pedig e szigeteknek sajátságos népeik, sajátságos állat- és növényfajaik vannak.

Az újabb időben (1863—66) Garnier Gyula francia bányamérnök beutazta az egész szigetesoportot s arról tüzetes leírást

fedve; szárnya fekete hártából áll, mely kiterjesztve 35 centimetryni széles, és apró csont-erek ágaznak szét rajta, mint megannyi hosszú kar, melyek a hártához vannak forrva s erős körömben végződnek. A vampyr e karmokkal kapaszkodik a fák ágaiba.

Ez állat rendszeren a hegyeken és a magas erdőségek leghomályosabb helyein szokott tanyázni, s növénymagvakkal táplálkozik. Midőn a „niauli“-k gyümölcsöznek, melyek a mezőkön tenyésznek, a vampyrok naplementével kijönnek az erdőkből és e fákra települnek, hogy azok magvával jóllakjanak;

sőt még a kókuszdiófa gyümölcsét sem kimélik meg e torkos vampyrok.

Valamint minden gyümölcsevő állat husa, ugy e vampyré is jó enni; ize hasonlít a tengeri nyuléhoz, — a benszülöttek meg épen finom nyalánkság gyanánt eszik, de valószínűleg nagyon sok európai visszaborzadna még a gondolatától is annak, hogy e különös állat husába beleharapjon.

A vampyr szöréből az új caledoniak zsinórt készítenek, azt egy csomagba gombolyítják, melyet aztán a nők nyaklánczaikra függesztenek, oly módon, hogy hátukon lecsüngjön. E szőr szövése igen hosszadalmas és fárasztó, azért e zsinórok nagy értékkel bírnak. A vampyrszöréből készített szövetet vörösre szokták festeni a „mornida“ nevű növény gyökerével, mely Új-Caledonia mezőségein buján tenyészik. Garnier vitt is magával mutatóványokat e gyökérből; igen szép sárga színt szolgáltat, mely mihelyt lúgsós vízzel jön érintkezésbe, vörössé válik.

S. L.

Mulassunk.

Apó.

A gyermektársaság azon tagja, kit legnagyobb kópénak ismernek, székre ül azon kör közepére, melyet a többiek képeznek. Ez az apó. Ha a játékot este játszzák, akkor az apó égő gyertyát vesz kezébe, s egész külsejét oly bohóvá és vidámmá változtatja, a mint csak tőle kitelik. Most eléje lép egyik játzó, megfogja állát és így szól hozzá:

„Apó, ide a szakállát,
És ha engem nevetni lát —
Székének mondja: jobbra át!“

Ekkor az apó minden ügyességét arca fintorítására, tréfára, élczre s más bohóságra fordítja, hogy az előtte állót megnevettesse. Ha ez sikerül, akkor az előtte álló ül le és lesz apó. De ha nem neveti el magát, akkor más tag következik, ki hasonló módon folytatja a játékot. — Ha leányok is játszanak, akkor a vers első sora így hangzik: „Anyó, hadd nézzem csak arcát.“

Kézművesjáték.

Két játzó titkon összebeszél, hogy miféle mesterséget fognak néma jelekkel előadni; azután a társaság elé lépnek, mely sorban vagy félkörben foglal helyet, megmondják mesterségök kezdőbetűjét és munkához fognak képzelte műszereikkel. Ha a társaság kitalálta mesterségöket, más két

előadót választanak; — vagy az előbbi előadók jelölik ki utódaikat, vagy pedig sorra jár, mint a falusi bíróság.

Az árnyék-találgató.

Az, kit árnyék-találgatónak választanak, úgy ül egy zsámolyra, hogy arczczal egy fehér fal felé legyen fordulva. Ezen játékot csak este lehet játszani, mivel lámpa- vagy gyertyavilág kell hozzá. Az árnyék-találgató háta mögött a játzók egyike jól világító gyertyát tart; ez és az árnyék-találgató közé — tehát ez utóbbinak háta mögé — lép egyik játzó, még pedig úgy, hogy arczczának árnyéka a fehér falon tisztán kivehető legyen. Az árnyék-találgatónak ki kell találnia, hogy kinek az árnyéka az? — emez pedig minden lehetőt elkövet, hogy a találgató ne tudja eltalálni kilétét. A kit kitalálnak, az lesz árnyék-találgató.

Krónika.

— **A királyi család örömnépe.** Gizela főherczegnő esküvője Luitpolt bajor k. herczeggel jövő április hó 20-kára van kitűzve, s azt a legnagyobb fényvel fogják megülni Bécsben. E nász alkalmából a birodalom minden részeiből diszes emlék-ajándékokat fognak küldeni a főherczegnőnek; ezen ajándékok közt ha nem is a legértékesebb, de bizonyára nem is az utolsó lesz Máramaros megye küldeménye, mely több sófárgványból fog állni. Ezeknek elkészítésével több munkás már hosszabb idő óta foglalkozik. Egy kis csillár, egy tálcza, feszület, több szobrocska, s a hit, remény és szeretet jelképei képezik ezen ajándékot. — Több ilyen sófárgványt a bécsi világkiállításra is fel fognak küldeni.

— **A japáni kormány azon kérelemmel fordult a magy. tud. akadémiához, világosítaná fel, vajjon létezik-e rokonság a magyar és a japán nyelv között? No ha van is, ez az atyafiság nagyon távoli lehet.**

— **Idétlen tréfa szomorú következménye.** Bizonyos helységben több munkás foglalkozott egy cséplőgép mellett, gabonacsépeléssel. Egy cigányleány, ki a kénéknak a gép öblébe tevésével volt elfoglalva, munkaközben többször kifakadt a munkások ellen, mert azok annyira tulterhelték kénével, hogy nem győzte azokat a gépbe helyezni. Egyik suhancz — állítólag tréfából — egy földön fekvő polyvás zsákot dobott ekkor a leány fejére, s mialatt ez ettől megszabadulni igyekezett, elveszté az egyensúlyt, s a cséplőgép öblébe esett, mely jobb lábát teljesen összezúzta. A leány a sok vérvesztés következtében néhány nap múlva elhalt. Szolgáljon e szomorú eset intő példaként, hogy az ily gépek mellett nincs helye a gondatlan tréfának.

— **A Rába a közelebbi áradáskor sok helyen**

igen nagy kárt okozott. Így a többek közt Ó-Asszonyfánál szerfelett garázdálkodott; máshol bizonyos Gulobics Vendel molnármester lovastól, szekerestől a vízbe fult. Egy patyi közbirtokos két igás ökröt látott a rohanó árban, majd egy tuskót, melyen egy szegény eb nyöszörgött, levélként remegve a félelem- és hidegtől. Még a legöregebb emberek sem emlékeznek ily nagy Rábara.

— **Máté-Szalkán** új gyógyforrásra vezetett a véletlen. Vay Mihály gr. tagján ugyancsak az ő lova egy domb oldalába váratlanul lesüppedt. A lónak semmi baja sem lett. — A süppedékes helyen azonban gazdag ér fakadt fel. Kísérlet után kiviláglott, hogy ásványos tartalmu forrásra vezetett a véletlen. Maga a gróf sikerrel használta a gyógyvizet makacs csuzos bántalmi ellen, s híre futván a vidéken, igen sok betegnek adott már enyhülést. A köszvényes bajban szenvedők szintén jó sikerrel élvezték a vizet.

— **Egy kolozsvári munkás** a napokban mintegy 40 frtnyi bérét felvéve, Apahida felé indult. Utközben, midőn Szentmiklós irányában haladt, két ember támadta meg, hogy adjon nekik pénzt. A megtámadott azt állítja, hogy nincs semmije, s ereszték őt szabadon utján. El is engedték, s előre haladtak az uton, talán azon remény fejében, hogy majd odább alkalmasabb helyen támadják meg. A megtámadott azonban nem folytatta utját rögtön, hanem az utfélre ült. Megtámadói látva, hogy nem jön, visszatértek. Az egyik megragadta nyakát, a másik egy pisztolyal oldalába lött. Ekkor kirabolták s ott hagyták eszméletlen kívüli állapotban. Másnap nagy vérvesztés után szállították be a hórházba Kolozsvárra. Gyors ápolás alá vették, de sebe mellhártya-gyuladást vonván maga után, meghalt. — A hatóság nyomozást rendelt. Két gyanus embert elfogtak.

— **Egy gonosztevő, aki önmagát fogja meg.** N.-G. székely faluban egy gyermektelen özvegy nőnek azt tanácsolá egyik ismerőse, hogy adná el minden jószágát, menjen városra lakni s ne nyomorkodjék falun. A jó asszony szófogadott; eladott jószágából bekerült ötezer forint. Ezt meghallván az illető tanácsadó, éji órákban ajtaján termett. Kopogtat, dörömböl. Az épen lefekvésre készülő nő kérdé: ki az? „Kérem kinyitni az ajtót, mert nagy baj van!” A roszat sejtő nő a többszöri felszólításra engedett és kinyitotta az ajtót, melyen tanácslója lépett be, ki azonnal az asztalra dobta fejszóját, pisztolyát és kötelét, raförmedve a remegő nőre, parancsolván: hogy e három közül tetszése szerint választhatja a halált. — A kétségbeesett nő lábaihoz borult a kogyetlennek, könyörgött, esedezett, csakhogy életének irgalmazzon; fogadta, hogy minden pénzét átadja és soha senkinek sem szól e tottról. . . Nem volt irgalom! — A remegő nő a három halál-eszköz közül a kötelel választotta. A marczona férfi belenyugodott. Ekkora félhalott nőnek karját hátrakötven, nézte, hová akaszthassa fel. Székre állott, elővette

fejszóját s annak nyelével a padlást fölfeszítette, hogy a tágult nyíláson — a gerendán keresztülhuzhassa a kötelel — A nagy bajjal nyiló résen, midőn épen jobb kezével a kötelel áttaszítaná, a *feszítő fejszényél kiesett*, és a hóhérnak karja a padlás és gerenda közé szorult. Ekkor már ő könyörgött a nőnek, hogy szabadítaná meg; a szegény nő összekötött karjaira hivatkozott, mi alatt a magát roszul találó istentelen, erőltetett fészkelődésével kirugta lába alól a széket, s ott csüngött jobb karjánál fogva a gerendán. Erre a rémült nő az ablakhoz szaladt s azt fejével betörve, tolvajt kiáltott. Csakhamar a szomszédságból gyűlt segítség nyakon ragadta a jómadarat s elbánt vele illőleg, aztán átadta a törvényszéknek.

A nagyvilágból.

— **Az orosz császárné** a nyarat Nápoly közelében készülni, s a vonat, mely Sz.-Pétervárból Olaszországba fogja szállítani, valóságos mozgó palotát képez. A waggonok kétszer hosszabbak a rendeseknél s ehhez mért szélességűek, miért is kétség támadt, vajjon át lehet-e hatolni waggonokkal a szűkre szabott olasz alagutakon, s hogy bizonyosságot szerezzenek maguknak, a legnagyobb waggonnal próba tétetett, mely minden kételyt eloszlatott. A czári vonaton vannak konyhák, ebédlők, salonok, pipázó-szobák és hálótermek, úgy, hogy át lehet rajtok utazni egész Európát a nélkül, hogy le kellene szállani.

— **Földrengés.** Darmstadtban, Velenczében, Triesztben, Udinében e hó 11. és 12-kén földrengést észleltek, mely azonban minden kártevés nélkül mult el.

— **Csalhatatlan időjós.** Az időjárás legegyszerűbb mutatójaul Herrmann L. egy württembergi lapban a pióczát ajánlja, mely egy font vizet tartalmazó üvegben tartandó. Neki mindig volt ilyen pióczája az ablak közt, s ő azt állithatja, hogy ez mindig csalhatatlanul megjósolta az időt. Az üveget háromnegyed résznyire meg kell tölteni vízzel; a vizet nyáron minden 8, télen minden 14 napban kell változtatni. Az üveg nyílása durva vászondarabbal kötendő be. Ha a piócza reggel mozdulatlanul, összetekergőzve fekszik az üveg fenekén, akkor — nyáron úgy mint télen — tartós szép, derült idő következik be. Ha eső vagy hó lesz, akkor a piócza az üveg nyakába mászik fel s ott marad, míg az idő ismét ki nem tisztul. Ha szél lesz, akkor az állat rendkívül gyorsan uszkál a vízben ide-oda, s csak akkor nyugszik meg, ha a szél csakugyan beállt. Erős zivatar bekövetkezte előtt néhány nappal a piócza mindig kimászik a vízből, nagyon nyugtalan és görcsösen szokott hánykolódni.

— **Magas életkor Angliában.** Angliában 1870-ben 18 férfi és 63 nő haladta tul a 100 évet, — 1869-ben 63 férfi és 79 nő érte el e magas élet-

kort. — 1870 ben a legöregebb ember Stone volt, Staffordshireben, ki 108 éves korában halt meg; utána következett egy nő Huddersfieldben, ki 107 éves korában hunyt el.

— **Aranytermelés.** Kankey Thompson az utolsó 20 év alatt termelt arany értékét 9 milliárd frankra számítja ki. Ebből az ő adatai szerint Ausztráliából kikerült mintegy 4500 millió frank, vagyis az összes aranytermelés fele, Californiából mintegy 3000 millió; a többi ezerötyszáz millió a világ többi országaira esik.

Talányok.

- 1) **Lónyay Ferencztől.**
1. 5. 3. — Ovakodónak kell lenned,
Igy sokszor elkerülheted.
6. 7. 4. — Nálunk tenyész szelid és vad,
Mindkettő jó pecsenyét ad.
12. 9. 8. 9. 4. 5. — Habár nincs is szép virága,
Kedveltéti jó illata.
12. 9. 10. 4. — Csak ha ehhez ragaszkodunk,
Haladhat jól minden dolgunk.
11. 12. — Van több féle de ha arany
Legkevesebb értéke van.
12. 5. 3. 10. 5. — Európa nagy folyama,
Három országot mos habja.
12. 11. 8. — Magyarhonban sokat ásnak,
És sokfélekép használnak.
8. 2. 12. — Általa kincsünket nem mindig
védjük meg.
1. 2. 12. 4. — Botondnak ez volt fegyvere,
Melylyel Bizánzt vette be. —
1. 7. 4. 5. — Egy országnak fővárosa, —
4. 7. 10. 5. — Vízével ez partját mossa. —
- 1—12. — Nem kíván ragyogni,
Nincs is szép ruhája,
Hangja pótolja azt.
Mégis mily kellemes
Midőn lombok között
Éneklí a tavaszt.

2)

AAAA RRRR SK RRRR L K RRRR NK
RRRR IT IIII RRRR ¶

3) — **Grantner A.-tól.** —

Négy betű csak az egész;
Étek, pedig izletes,
Bójtós, bár husból nyerik,
Sokaknak igen kedves.
A fejét ha elveted
S végén hozzáadsz egy ó-t, —
Nem képzelhetsz nélküle
Sem palolát sem kúnyhót.

Számfeladvány.

4)

Beszélik, hogy egy ember, ki inkább restség mint szorgalom által akará magát föntartani, szövetségre lépett egy szellemmel. Ama férfi viz mellett lakott, és a szellem megígérte neki, hogy valahányszor a hidon keresztül megy, pénze meg lesz kettőztetve, és ő nem kíván egyebet, csak hogy a férfi mindig, ha a hidon átmegy, 24 krt a vízbe dobjon. — De a férfi, mihelyt a hidon háromszor keresztülment, zsebét üresen találá és sirva ment haza, hogy a szellem őt megcsalta.

A ki jól tud számolni, kitalálhatja: mennyi pénze volt azon embernek legelőször? és hogy miért nem maradt semmije?

Közli: R. L.

Megfejtési határidő **ápril hó 20-dika.**

Szerkesztőségi kis posta.

K. L. urnak, V. P. A „Hazánk és a külföld“ megszűnt, illetőleg beleolvadt a „Vasárnapi-Ujság“-ba.

— **Bajára:** A beküldött számfeladvány megfejtését kérjük.

Talányokat mindig szívesen fogadunk, s a használhatókat egymásután közöljük.

Debreczenbe: Legszívélyesebb üdvözlötünket!

Budára: Köszönjük.

N. G. urnak: Szíves közreműködésének továbbra is örömmel nézünk eléje.

TARTALOM.

Az otthon. Elbeszélés. — Zrínyi Miklós. Vers. (Öt képpel.) — A telhetetlen. (Képpel.) — Hű a halálban is. (Képpel.) — Veszélyes kaland a havasokon. (Képpel.) — Tavaszodik. Vers. — Fejedelmi leereszkedés. (Képpel.) — Az új-caledoni vampyr. (Képpel.) — Mulassunk. — Krónika. — A nagyvilágból. — Talányok. — Szerkesztőségi kis posta.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felölös szerkesztő: **K. Beniczky Irma.**

Kiadó tulajdonos: **Heckenast Gusztáv.** Nyomatott saját nyomdájában. Pest, egyetem-utca 4. sz.

I. évfo

A K
lap évn
végével
megújít

Évnegy
Félévre
Három
Egész é

Az
a Kis V
lához c
sz. alá.

A
meritem
lovartár
vila iga
modorú,

Kis V